

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. -- fill.	Egy évre . . . 16 kor. -- fill.		
Fel évre . . . 5	Fel évre . . . 8		
Negyed évre . . . 2	Negyed évre . . . 4		
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többéző megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Isten hozott!

Egy rövid, őszinte köszöntő szót mondunk ti nektek magyar kálvinista tanárok. Isten hozott, Isten vezérelt titeket a mi poros Debreczenünkbe, mely szívét, szeretetét tárja ki előttetek.

Nemzeti virágos kertünk áldott kezű kertésze ti vagytok. A jövő katonáit ti nevelitek. Nemzeti érzésekben, hitökben erős katonákat neveltek ti, tehát jövedetek, itt időzéstek méltán örömmünnepe az ősváros falai között.

Ilyen diadalmas sereg rég vonult már keresztül a mi utcánkon. Hisz tapasztalhattátok, mielőtt megérkeztek, hogy utatokon szerető testvéri szivek nyílnak gyönyörű virágokkal.

Nem kell itt senkinek magyarázni, hogy kik vagytok ti a nemzetnek, a kálvinista magyarságnak, e városban ős időktől első ember volt a tanár, de ma is az.

Első látásra szürkének, begombolkozottnak tetszik talán itt a czivis, de higgyétek el, hogy ez a czivis nagytanára és kollegiumára legbüszkébb; mert ősméri mindkettőnek hatalmas fentartó erejét. Papját, tanárját első helyen becsüli ez a polgárság, mely tudja, hogy a nemzet kertészei

ti vagytok, a nemzet virágos kertjét, a magyar ifjúságot ti nemesítitek, ti ápoljátok.

Vezérek vagytok ti, a mi lelki vezéreink. A tudomány fáklyáját és a nemzeti érzések drága magyar lobogóját ti hordoztatok egész jövő nemzedék előtt, az ősi hit imádságos könyvét is kitarva előttök.

Midőn ti eljöttetek közibünk, midőn a ti lelkes, a ti tudományval vértezett erős magyar seregeteket látjuk közöttünk, a mai züllött, satnyult korcs korban új erőre éledünk. Nem pusztulhat el az a nemzet, a melynek ily apostolai, ily katonái őrzik a bástyákat és művelik a nemzet virágos kertjét.

Üdv, áldás fakad abból, hogy ti ide ily seregesen jöttetek kitünő magyar kálvinista tanárok. A csüggedező lélek titeket látván bizalmát visszanyeri és hitet épít jövőnkhez. Mert csak most látjuk, érezzük, hogy micsoda sereg örködik nemzetünk jövője felett, micsoda sereg irányítja annak az ifjúságot.

És ha kincseket nem is mutathatunk fel, de midőn a nagy nemzetekkel sorompóba állunk, büszkén, öntudatosan hivatkozhatunk reátok magyar kálvinista tanárok, a kikben gyönyör-

ködünk, bizunk, mert míg ti az örhe-lyeitek ott küzdetek, nem semmisülhet meg ez a nemzet, de élni fog, de erősödni fog és segítségetekkel leküzdi egy betegkorszak válságait.

Magyar kálvinista tanárok! Minden szeretetünkre érdemesek vagytok ti. Isten hozott, Isten vezérelt titeket a mi ősi magyar kálvinista városunkba. Csakhogy megmozdultatok már egyszer. Csakhogy seregeteket zászló alatt láthatjuk már egyszer; mert a ti kezelekben van nemzetünk jövője. Es midőn mi szomorodott, csüggeteg lelkű magyar emberek mostan titeket egy zászló alatt egyesülve, egy hatalmas, gyönyörű seregben látunk, újra éledünk és bizodalmas szeretettel fohászunk Urunkhoz, áldja meg a ti szövetekezéseket, áldjon meg titeket magyar kálvinista tanárok, kikre büszkéek vagyunk, kikben édes hittel bizunk, kiknek küzdésétől a szebb jövő virulását várjuk.

E korcs, e tévelyedett, ez idegen lelkű korszakban a magyarságnak bevehetetlen szikla várát fogja képezni a ti szövetekezéseket, melyet hogy Urunk megáldjon: minden magyar kálvinista fohászodjék ezért. Ámen.

Ifjabb Móricz Pál.

Tanár uraimékról.

Az Angol Királynő nagy fogadó szobájában tegnap este ösmerkedtek az idevaló magyarokkal a mi kedves vendégeink, kálvinista tanár uraimék.

Nemesak magas, de talán még szűk is volt a vendégfogadó, az ország minden részéből, úgy helyből annyian gyűltek a fehér asztalok mellé tanárok és tanár barátok, de még Éva anyánk szépséges lányai is.

Oly őszinte, kedves, kedélyes volt az ösmerkedő estély, hogy például lovas-professzor Csiky Lajos uram is otthon felejtette és hagyta vaskalapját és rendjelét.

A lovagkeresztnél sokkal ragyogóbb ékesség volt Csiky professzor uram társaságában. Tündéri ragyogó női szemek . . .

Már az ilyen „ligának“ mi sem volnánk ellenségei.

Dégenfeld grófunk Endre barátjával társult.

Nekik savanyán izlett a Hauer Berczi bora . . . Hajh, mire megvénülünk? Titokban így sóhajtoztak.

A fehér asztalok mellett nagy alföldi,

kis alföldi, dunántúli, felvidéki, székely tájszólások elegyedtek. Nem egy régi czimbora itt megtalálta régi pajtását. Oly ártatlan kedvök szóttyant, mint régen az aranyos diákkorban.

Az egyik fehérasztalnál például Torday Gábor ba't úgy környékezték a jó pajtások, mint a holdat a bolygók. Azonban hunczut az, a ki e hasonlatból öreg ifju Gábor ba'nak tarkójának ragyogós kopaszágára következtet.

A mi Orbán Balázsos kurucz bajuszu Nagy Zsigánk is felvidult midőn végig-végig tekintett ezen az áldomásozó gyönyörű magyar vendégkoszorun . . . Mennyi erős fejű, erős lelkű kálvinista apostol egy fogadóban. Megnyugodott a lelke. Egyelőre hiába statisztikázik Zoltai Luji. Vannak még erős kálvinista katonák nemcsak a „ligások“ által lepagonyított Debreczenben, de széles magyarhonban is. Nem kell félni tőle, hogy a csillagok, meg az érczkakasok helyére valaha odatűzhetik az aranyos keresztet.

A mi tudós, kedves, apostoli lelkű Ba-

logh Ferenczünknek az ezüstös fejét is öröm volt látni e szép gyülekezésben . . .

Ő még egy a régi gárdából. Fialat gárdisták hithűséget, önzetlenséget tanulhattok tőle.

A mi Jancsink, Benedek Jancsi is keréket ki magának egy hajduval vegyes székely társaságot.

Ott volt a társaságban Székely József is, az erőshitű magyar tanár. Az az egykori főhadnagy, a ki a Ludovikán a magyar históriát olyannyira igaz magyar szellemben taltotta; hogy érdem keresztezés helyett elcsapták onnét, nehogy a hazafiságával megméte-lyezze az osztrák áldozati bárányoknak nevelt szegény magyar ifjakat.

Kitünő Józsi barátunk jelenleg Karczagon tanár, de reménykedik, hogy fordulnak még o y idők; midőn ő a Ludovikán újból ok-tathatja a magyar katona ifjaknak az igazi magyar históriát.

Nagy Rákóczi Ferenczet, Kossuth Lajost, no meg titeket Bottyán, Damjanics generálisok dicsőíteni fog ekkor a magyar katona ifju, a kinek ma Hentzit állítják példányképpül . . .

Öreg Székely Józsi barátunk vajha már fujnád azt a kurucz tárogatót.

A debreczeni országos református tanár gyűlés.

Debreczen város szeretett vendégei a református tanárok már közöttünk időznek; sőt délelőtt már az országos református tanáregyesület szervező gyűlését is megtartották. A tegnapi fogadtatás, ösmerkedés részleteit röviden összefoglalva előbb itt adjuk, a mely után áttérünk a mai nap jelentős eseményeinek méltatására.

(A fogadtatás.)

Az érkező vendégek tisztelőre Boczán Elemér állomásfőnök kedden délután megnyitotta az új pályaház hatalmas, központi csarnokát, ebben az impozáns, nagy helyiségben folyt le a vendégek ünnepélyes fogadtatása. Hat óra után már egymásután sorakoztak a városi és magánfogatok a pályaház elé s a rendező bizottság a nagy közönséggel egészen betöltötte a nagy csarnokot.

Kevéssel fél hét előtt érkezett meg Komlóssy Arthur helyettes polgármester, a ki a pályaudvaron a város képviselőjében jelent meg. Köréje csoportosultak a debreczeni akadémia professorai, dr. Bartha Béla, Helle Karoly, Csiky Lajos stb. Veszprémi Zoltán megyei főjegyző, Kozma László igazgató stb.

A mint a gyrosvontat berobogott a pályaudvarra, egetverő eljenzés fogadta a vendégeket. Par pillanat múlva a mint a nagy csarnokban tömörültek, Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes méltó hozzájárulással, szép beszédet.

Farkas József budapesti theologiai tanár hosszabb beszédben mondott köszönetet a meleg fogadtatásért. Beszédet viharos eljenzés között fejezte be.

A fogadtatás után Gulyás István ren-

Kedves kis eset az ösmerkedő estéről az is, hogy egy jókedvű, ösmerkedő társaság a városi székely református templom építésére 10 korona 20 fillért adott.

A vigasság ezen órájában nemes dolog volt töletek, hogy gondoltatok a szegény faj és hittestvérekre . . . Nyugtadjuk és mielőbb elküldjük az adományt Simon Elek városi tiszteletes bányáknak.

Kálvinista Sionunknak egyik erős viteze Dr. Tüdös István pataki theologiai tanár. Ez a derült, őszinte arcú, szilárdhitű kálvinista tanár hírlapi cikkeivel is eleven, kemény és sokféle tekintő bajnoka a magyar kálvinizmusnak, hogy tehát a Benedek Jancsi társaságánál, hova az irodalom és nyirodalom legényei húzódtak, különösen kedves vendég volt: érthető. Még egy koma is volt ott, a János követ urkomája, kékszemű, fiatal, de tudós és egész sereg diplomájú pataki jogásztanár, dr. Szabó Sándor, a ki büszkén vallja, hogy a hajdu földön, Böszörményben született. De hát még Benedek Jancsi micsoda büszkén vallotta.

— Ilyen embereket terem az én kerületem, mint a komám! Ilyent mutasson fel a löki követ Pap Zoltán . . .

Az ösmerkedő estély legvégén némely kurucz nótások is megszólaltak. És édesbűsan zengett a nóta nagy Bercesényi Miklósról és a Késmárk felől suhogó szelekről. Hisz ezeket az eszményeket ápolják a kálvinista tanárok diákjaik lelkében is.

Szabad Hajdu.

dezbizottsági tag szőlította nevéknél fogva egyenként a vendégeket, a kik aztán házi gazdájuk kíséretében hosszú kocsisorral hajtottak be a városba, végig a lobogódszibe öltözött főtezában.

(Ismerkedő estély.)

Este az Angol Királynő szálloda éttermében ismerkedő estély volt, a melyen mintegy háromszázan vettek részt. Az estélyen megjelentek Kiss Áron püspök, Dégenfeld József gróf főgondnok, Benedek János országgyűlési képviselő, Dóczy Imre, a tiszántuli ev. ref. középiskolák felügyelője és még igen sokan a városi előkelőségek közül. Az estély mindvégig a legjobb hangulatban folyt le és a késő éjjeli órákban ért véget.

Szerdai események.

A tiszántuli ref. tanáregyesület

utolsó vál. gyűlése ma d. e. 1/28 órákor folyt le.

Dóczy Imre elnök annak hangsúlyozásával nyitja meg a gyűlést, hogy ennek legfontosabb tárgya a tiszántuli ref. tanáregyesület vagyonának a szervezkedő orsz. ref. tanáregyesület birtokába való átadásának elhatározása lesz. Több indítványt fogadott el a választmány. Pályázatot hirdet az egyesület a 8-ik osztályban használandó történelmi tankönyv irására, valamint I., II., III. oszt. számára szerkesztendő prot. szellemű magyar olvasókönyvet, mely utóbbi szerkesztő bizottságra fog bízni.

Elnök indítványozza, hogy a választmány a közgyűlés előtt Antal Gábor — dunántúli püspök s gr. Dégenfeld József gondnoknak tiszteletbeli tagga választását hozza javaslatba.

Dr. Gulyás István felolvassa a pénztári vizsgáló bizottság jelentését.

Székely József indítványát, hogy készítsenek a ref. tanáregyesület részére egy díszes zászló, elvetendőnek tartja a választmány.

Ezután a választmányi gyűlés véget ért. És a vendég tanárok a debreczeni karsakkal együtt a történelmi nevezetességű nagy templomba vonultak, a hol a gyülekezet éneke után dr. Erdős József theologiai tanár mondott emelkedett szép imát.

Az utolsó közgyűlés.

A tiszántuli ref. egyház utolsó közgyűlését kevéssel a választmányi gyűlés berekesztése után tartotta meg. Dóczy Imre elnök a választmány és tisztikar nevében üdvözlővén a megjelenteket, megnyitja a gyűlést s felolvastatja S. Szabó József jegyző emelkedett hangon megírott jelentését, melyben kiterjeszkedik mindazon működési ágakra, melylyel a tanártestület a tanügy terén érdemeket szerzett magának. Az egyesület egész életére rövid vonásokban kiterjeszkedő jelentést köszönettel veszi a gyűlés tudomásul.

Dr. Gulyás István pénztáros olvassa a pénztár vizsgáló és felülvizsgáló bizottság jelentését, melynek értelmében az egyesület vagyona 11404 kor. 34 fil. A közgyűlés a felelősség terhe alól a szokásos záradék el látásával felmenti a pénztárost.

Jegyző felolvassa a vagyoni erő felhasználásáról szóló alapszabály tervezet vonatkozó pontját, s ennek értelmében a vagyon az orsz. ref. tanáregyesületre fog szállani.

A jegyző jelentésével kapcsolatban kimondja a gyűlés, hogy pályázatot fog hirdetni a VIII dik osztályban használandó

történelmi tankönyvre és szerkesztő bizottságot küld ki I. II. III. osztályokban használandó olvasókönyvre.

Elnök indítványára, Antal Gábor dunántúli ref. püspököt, és Dégenfeld József főgondnokot tiszteletbeli tagokká választotta a gyűlés.

Elnök bejelenti, hogy boldogult Gromon Károly emlékére alkotott alapítványért a család köszönetét fejezi ki. (Tudomásul vették.)

Ezután az elnök a következő bucsuszóval rekesztette be az utolsó közgyűlést:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Egyesületünk eddig viselt czime alatt működését befejezte, hogy egy más, országos czim alatt szélesebb kiterjedésű, nagyobb munkásságnak engedjen tét. Adja az Isten, hogy a mily siker koronázza mi szűkebb egyházunk körében folytatott munkásságunkat, most, a mikor az általunk eddig apolt kised magból merész sudarra fejlődött, annak az egyesületnek a munkásságát áldás, siker koronázza. Ezzel rövid közgyűlésünket berekesztem. (Eljenzes).

Az Országos reform. tanáregyesület szervezkedő közgyűlése.

A nagytemplomban tartott isteni tisztelet után a kollegium dísztermébe vonultak a leantazott tanárok teljes számban, ahol Dóczy Imre szervező bizottsági elnök nagyobb aranyu beszédben fejtegette az orsz. ref. tanáregyesület nagy feladatát. Hangsúlyozta, hogy az egyesület nem a feikezeteskedés kételű fegyverével akar küzdeni, de a nemzeti nevelés és tanügy izmosítását, és a protestans tanári közszellem apolását tekintni munkássága főtevényezőjének. Hatalmas szárnyalásu megnyitójá után Kiss Áron püspök tisztes alakja emelkedett szólásra, ki igen meleg szavakkal üdvözlö az egybesereglett tanár urakat s nagy munkájokra az egyetértés Istenének áldását kéri.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester szintén meleg szavakkal köszönti a tanáregyesületet Debreczen városá s a debreczeni ev. ref. egyház nevében.

Dóczy Imre elnök köszönetet mond az üdvözlők barátságos, bizalmat sugárzó szavaiért, mely után S. Szabó József jegyző felolvassa a „Nemzeti Iskola” szerkesztőségének és Fischer Miklós igloi főgymn. igazgatójának sürgönyeit, melyek a tanáregyesület nagy feladatára utalván, együtterző üdvözlöt tolmácsolnak.

Ezt követőleg S. Szabó József a szervező bizottság jegyzője számol be. Felolvassa a szervező bizottság jelentését az orsz. ref. tanár egyesület szervezésének előmunkálatairól, melynek tartalma főbb vonásaiban a következő:

Az orsz. egyesület megalakítását a tiszántuli egyesület mult évi karczagi közgyűlésén határozta el, dr. Antal Geza indítványára, mi által a magyar ref. tanárság régi óhajta teljesült. Az egyesületnek 289 rendes tagja volt a megalakulásakor. A központi választmány mind az 5 egyh. ker. készséggel ígerte meg erkölcsi támogatását.

A központi választmány egy füzetet adott ki az egyesület megalakításának körülményeiről. Református körökben élénk tevékenységet fejtett ki az események minél szélesebb körben való terjesztésére. Ennek eredménye lett, hogy a tagok száma 341-re szaporodott. S folytonosan szaporodik. Tiszántuli ref. tanáregyesület, mint az orsz. egyesület alapja is, tiszteletbeli, alapító és pártoló tagjaival együtt bele olvad ebbe. A szervező bizottság legnagyobb műve kétségkívül az alapszabály tervezet megalkotása. Ez alapszabály tervezetét az 1902. Február 2-án Debreczenben tartott értekezletén Dóczy

Imre elnöklete alatt álapította meg véglegesen a szervező bizottság. Ezen gyűlésen az országos egyesület szervező gyűlésének elkészítésével a tiszántúli tanáregyesület központi választmányát bízta meg a szervező bizottság. A központi választmány megbízatásának eleget tett, felolvasókat, előadókat kért actualis tanügyi kérdések foglалására. S általában mindent megtett az ügy országos fontosságának kiemelésére.

Jelentését a költő szavaival végzi:

„Áldott a sok kéz és az egy akarat
Ígaz volt ez a szó és igaz is marad“

(Tompa.)

Irjuk fel az országos ref. tanáregyesület lobogójára ezt a királyi jelszót: Viribus unitis! Legyen közöttünk egyetértés, a szükségsekben egység, mindenekben béke.

Ezután Farkas Antal korelnök felhívta a közgyűlést a tisztikar székhelyének megállapítására és a tisztikar megválasztására.

A tisztikar székhelyül az első hat évre **Debreczent** jelölték meg.

Elnöknek választják közfelkiáltással **Dóczy** Imrét, a szervező bizottságnak az egyesület irányában már eddig is sok érdemeket szerzett elnökét. Jegyzőnek dr. **Antal** Géza, alelnöknek **Sinka** Sándor igazgató, főjegyzőnek **S. Szabó** József, pénztárnoknak dr. **Gulyás** István szintén közfelkiáltással. Vidék tagok részéről jegyzőkül dr. **Rác** Lajos, **Kincs** Gyula és **Benkó** Imre választottak meg.

Központi igazgatóság tagjai: **Balogh** Ferencz, Dr. **Bartha** Béla, **Kovács** Lajos, dr. **Nagy** Zsigmond, **Beczner** Frigyes, **Orosz** István, **Sass** Béla, **Géresi** Kálmán, **Karai** Sándor. A korelnök helyét a megválasztott elnök foglalja el. Kéri a közgyűlést, s alakítsa meg a választmányt. Helyből 10 választmányi tag, vidéki intézet, ha a tanárok $\frac{2}{3}$ -a tagja az orsz. egyesületnek, a választmányba egy tagot küld.

A közgyűlés utolsó száma **Váró** Ferencz nagy enyedi kollegiumi tanárnak felolvasása „Pályánk vezérelve“ czímen. A tanárok jellem és szívlepképző hivatását fejtegette. A nagy tapasztalatról s paedagogiai érzékről tanuskodó vonzó modorban írt munkának kivonatolt tartalmát itt közöljük, megjegyezve, hogy ez a felolvasás volt a közgyűlés utolsó tárgya.

Váró Ferencz felolvasása.

„Pályánk vezér elve“ czímen **Váró** Ferencz egy beszélgetést ismételt, melyet a vasuton jövet folytattak. Szó volt ott a felekezeti tanárok sérelmeiről: hogy a vasuti jegy kedvezményt nem nyerik meg, hogy a községi pótdadómentesek között (1886. évi XXII t. cz. 138. §) kifeledek őket; hogy iskolai dolgaik rovására esküdtszeki szolgálatra hétszámra beidézik őket. De meg-egyeztek abban, a mit **Bánk** bán mond: „Munkáikodó légy, nem panaszkodó.“ Törjön várjon a tanár, s ne szünjön hivatásának, eszményeit alkotni meg és követni.

Átveszi a felolvasó a szót, s elbeszéli, hogy a midőn őt Székelyudvarhelyre reális-kolai tanárnak kinevezték, egy heti vásár mozgalmas képe volt az, amit ott először látott, mélyen hatott reá a csüggedetlenül kitartó, futó-faradó nép, a melynek adójából fogja ő is huzni fizetést, ekkor egész pályájának vezérlő elvéül választotta azt, hogy a nép iránt való szeretetre fogja tanítványait nevelni.

Képekből, példákban mutatja föl, hogy

a középiskolai nevelés ép ez oldaláról, eredményeit nézve is, mennyire fogyatékos, s hogy hol, hogyan lehet tapintattal és példaadással segíteni a hiányon. Már a néptanítóktól azt kellene kívánni, hogy semmi szín alatt se akarjon egyéb lenni, mint községének legértelmesebb közembere, a legelső paraszt ember.

A magasabb iskolákban pedig az a szellem terjedjen és erősödjék, a mely Erdélyi Jánost, Tompa Mihályt lengte körül Sárospatakon, a hol Kossuth is, népünk sorsának bajnoka, tanult. E szellem általában honos a reformátosok anyja — iskoláiban, melyek hajdan folytonos autaeusi érintkezésben voltak a föld népével. Az egy két évi falusi rektori szolgálat, meg a szuplikáció ez érintkezésnek már túlhaladott formái. Ma is élő, de ide-tova szintén kiküszöbölésre szánt formája még a legátio. A legatiót, mint a népnek és az értelmiség jövőndő nemzedékeinek egymással való ismerkedését, új, korszerű alakokban fejleszteni ohatáná.

A szokásba jött iskolai kirándulásokba a Mátyás király gömöri eszméjének megszivvelésével kellene a népbeülsésre vezető szellemet lehelni. A gimnázium felső osztályaiiban a választott életpályákat bevalló ifjak csoportjait életpasztyalából és ember-szeretéből merített tartalmas és hatásos tanácsokkal, vezérgondolattal kell ellátni, ennek és annak az életpályának (a nép érdekeihez, jólétéhez való viszonyai iránt. Emlekezetből lerajzolja egy régi szabású tanár képét, a ki nemcsak tanítványainak fejlődő hajlamait és jellemét vizsgálta, hanem a néppel érintkező különböző tisztviselőket, társadalmi tényezőket is folyvást szigoruan érdemfokozó szemmel kísérte. Érintkezéseiből s tapasztalataiból nevelői tanulságokat vont le s azokat kiváló eredménnyel értékesítette.

Egybefoglaló gondolata: abban a meggyőződésben kell nevelnünk ifjainkat, hogy mindannak, a mire őket képesíteni akarjuk: tudománynak és művészetnek, kormányzatnak és közszolgálatnak, annyi az értéke, a mennyiben a boldogságot egyetemesíteni segít, amennyiben a nép, az emberek köz-javát bizonyosan és nyilvánvalóan előmozdítja és szolgálja.

Indítványa ez: „Mondja ki a közgyűlés, hogy tervbe vett vándorgyűlései alkalmával mindig különös gondot kíván fordítani az illető iskola vidéke köznépeinek a megismerésére és másfelől figyelmet az iskolának a nép iránti szeretet ápolásában fölmutatható eredményeire.“

Délután.

Ma délután a város nevezetességeit tekintik meg. Szakérteketeket tartanak és este a színházban diszeloadást, hangversenyt rendeznek a debreczeni református egyetem javára. Az előadást táncvizsgálat követi a Bika-diszteremben.

Holnap esütörtökön délelőtt 9 órakor a közgyűlést folytatják a kollegium disztertermében.

NAPI HIREK.

A közgyűlés előkészítése.

Debreczen törvényhatósága e hó 7-én tartja közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg 4-én, péntek d. e. Puky Gyula főispán elnökletével teljes tanácsülés lesz, melyen a közgyűlés tárgyait készíti elő a tanács.

A földesi mintatakarékpénztár.

Egy igazi takarékpénztár czímmel a Magyar Gazdák Szemléjének legutolsó számában ismerteti a hajdumegyei Földesi közbirtokossági takarékpénztárt, a mely négy esztendővel ezelőtt a regále kártalanítás czimén kapott összegből és a közbirtokossági pénztár 30.000 forint tőkéjéből alakult. Osztalékot a takarékpénztár nem fizet. E helyett jövedelméből fizeti a község pótdóját, 1400 koronát egy tanító fizetésére, alakított gyalogjáró és szegényalapot, s négy esztendő alatt husz-ezer koronányi tartalékalapot gyűjtött. — Lelkiismeretes vezetés mellett a takarékpénztár egyre fejlődik. A Földesi takarékpénztár e példával fényesen megmutatta, hogyan lehet községi vagy testületi vagyont a legjobban fölhasználni. Kölesönök adásával segíti a község lakosságát s a jövedelmet azután rendeltetéséhez képest használja föl.

Kegyetlen fiu.

Szathmári Józsefné Baross utcán egy kis szobában lakik egyetlen fiával a 14 éves Józseffel. A szegény asszony mosásból keresi kenyerét s fiát is abból tartja. — A fiu azonban nem tekint anyja nehez helyzetére folyton pénzt követelt. Az asszony beteg fekszik pár hét óta s a fiu jól tudja, hogy anyja nem keres; mégis tegnap rátámadt a beteg asszonyra s pénzt követelt. Anyja nem tudott követelésének eleget tenni, amiért is a fiu ütötte, nyakát fojtogatta. A szegény asszony segélykiáltásaira a szomszédok besiettek s kiszabadították a beteg asszonyt a kegyetlen fiu körmei közül. A fiu megszökött s a rendörség azon fáradozik, hogy kézre kerítse.

Debreczeni volt nagykereskedő, mint lap-szerkesztő.

Érdekes társadalmi hetilap indult meg Budapesten, melynek a szerkesztője Klein Bernát volt debreczeni nagy fűszerkereskedő. A lap czime „Jog és Igazságért“ Elég szenzációval köszönt be a szerkesztő kollega, a lap fején új ujságot hirdet: — **Dreyfuss Budapest.** Eme Dreyfusz szenzáció után Klein Bernát, mint ujságíró egy nem kevésbé érdekes nyílt levelet intéz — Vészi Józsefhez is, mint az ujságírók egyesülete elnökéhez. — Ez sem volt utolsó élvezet.

Meránban letartóztatott álgrófnő.

A meráni rendörség márczius 28-án letartóztatott egy szép hölgyet, a ki Budapestről érkezett Meránba s meg akart zsarolni egy ott időző magyar mágnást. Ugy látszik, hogy a nő már régóta üldözi a mágnást, a ki e miatt bizonyosan jelentést is tett a budapesti rendörségen. Erre vall azon körülmény, hogy a nővel egyidejűleg két budapesti detektív is Meránba érkezett és állandó figyelemmel kísérte őt. A hölgy grófnőnek vallotta magát a fogadóban és a sógora, a ki vele jött, gyanánt szerepelt. A mikor letartóztatták a zsaroló nőt, töltött revolver volt nála. A meráni rendörség az álgrófnő Magyarországra való szállítása iránt intézkedést tett.

A nagyszalontai Kossuth-szobor.

Ide s tova egy éve, hogy a nagyszalontai Kossuth-szobrot leleplezték. A szobor árát azonban a bizottság még nem tudta teljesen kifizetni Tóth A.-nak, a szobor készítőjének, mert a kellő összeg nem gyűlt egybe. A szobor-bizottság, mint tudósítónk írja, a minap ebben a dologban gyűlést tartott, amelyen Csorvássy István elnök bemutatta a felolvasott Szalonta város képviselőtestületéhez a bizottság nevében benyújtandó kérvényt, amely megemlékezik Szalonta város hazafias közönségén a áldozatkészségéről, mely lehetővé tette, hogy Kossuthnak szobrot emeljenek, de felemlíti a kérvény azt is, hogy a közönség annyira igénybe van véve különféle jótékony intézetek segélyezésével, hogy annak áldozatkészségét már fokozni nem lehet, miért is azon kérelmet intézi a képviselőtestülethez, támaszkodva egy a múlt évben hozott határozatára, — hogy a még hiányzó összeget a szobor alkotójának szazazza meg s utaltassa ki. — Nagyszalonta városa minden bizonnyal teljesíti a szoborbizottság kérését és kifizeti a hiányzó összeget.

Hírek a nagyvilágból.

Kinek halt meg Tisza Kálmán? Egyik kolozsvári újságban olvassuk a mai kort igen jellemző fővárosi levelet: „Tisza Kálmán halálusaja péntek déltől vasárnap virradtig tartotta talpon a napisajtót. Vasárnap virradattól reggelig pedig a rendkívüli kiadásra lestek a halálhíret. És meg is esett meg, hogy a közönség egy heti lapból érteült a gyászos esetről legelőször. A Kiss József szerkesztésében megjelenő „Hét” volt az első, amely azt írta: Csontos keze most meg esontosabb, szikár teste még szikárabb. A legerősebb magyar államférfi meghalt... Pénteken délelőtt jelentették ki az orvosok, Tisza menthetetlen és halála órák kérdése immár. Erre azután nyomban megíródott a „Hét” cikkelye. A bucsuzatát estvére ki is szedték, be is tördelték a lap címe alá elsőnek. És most egymást érték a válságosabb hírek. Az órák pereceké, a perecek másodpercekké zsugorodtak össze. Tisza azonban meg szoborban is élt. A „Hét” kiadóhivatala tükör ült. Alkonyodott, azután setét este lett és az éjszakát a hajnal őrte el. A „Hét”-et azonban még virradatkor sem küldhették szét. A vidékekről már is leköszött. Vegre hét óra reggel lett. Nehány perc meg és a telefon ércnyelvecskéje idegesen berregni kezdett. A „Hét” tudósítója izgatottan jelentette: — Meghalt! És abban a pillanatban szerterepült a sok „Hét” példány. Elsőnek vitte a halál híret megelőzve még a furge boulevard sajtót is. Tehát, újságírók nyelvén szólva, legelső sorban a Hét-nek halt meg, azután a vidéknek, amely rendkívüli kiadásra a fővárosi sajtót is megelőzte.” Gyengébbek kedvéért ezt a fővárosi levelet megtoldjuk azzal, hogy a „Hét” szépirodalmi újság. Az előfizetési ára egész évre 20 korona. Igazán potem ár oly újságért, mely Tisza Kálmánról nekrológot írt, halála előtt három nappal. Hát ha ez a szépirodalmi újság Jézus Krisztus idejében élt volna! Legalább is három héttel előbb feszítette volna keresztfára...

Edison fiai a börtönben. A New-Yorkban megjelenő Araldo című olasz lap azt írja, hogy Edison-nak, a nagy feltalálónak két fiát Elisabeth Cityben letartóztatták. A két fiatal ember, névszerint William és Tamás ugyanis egy mulatságon csunyaúl berugott és hazamenet elpáholtak egy Alfonso Bell nevű rendőrt, aki figyelmeztette őket, hogy csöndesen viselkedjenek. Mindkettőt letartóztatták, de kauczió mellett szabadon bocsátották őket. Az ifjú Edisonokra, te-

kintve, hogy Amerikában a részegséget is súlyosan büntetik, börtönbüntetést vár.

Az Első Leánykiházasítási Egyesület m. sz.

f. e. márczius 25-én tartotta XXXIX. rendes közgyűlést a tagok élénk részvétele mellett. Amint fontosabb mérlegletéből és a jelentésből kitűnik, az 1901-ik kezelési év, dacára az általános uralkodó kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak, úgy tekintettel a tagok gyarapodására, valamint pénzügyi tekintetben eredményesnek mutatkozik. Új beiratkozás volt 13,359 jutalékrész. Nászjutalék fejében kifizetett 630,265 korona 21 fillér. A díjtartalék 1,568,981. koronára növeltetett és immár 6,939,357 korona 79 fillerre rug. A többi alapszabályszerű cziméknél (Nászjutalékfelvételről tartalék. Külön tartalék. Hivatalnokai nyugdíjalap stb.) 168,720 korona 48 fillér utaltatott át. A díjbevétele 2,166,496 korona 81 fillért, a kamat és hazbérjövdelem 308,021 korona 90 fillért mutat ki. A mérleg 7,874,335.14 korona vagyonállományt állapít meg, mely körbekező fötetelekben nyeri fedezetet: Értékpapírok szelvény kamatokkal (koronajutalékok, fővárosi kölcsön és 4 $\frac{1}{2}$ százalékos elsőrendű zaloglevelek) 3,392,054.66 korona, takarékbetétek 2,054,025.12 korona, intézeti házak 15,108.58 korona leírása után 1,495.741.20 korona kötvénykölcsönök 320,736.96 korona, nyugdíjalap tartalékbetét 83,000.41 korona, díjhátralék 428869.54 korona, készpénzkészlet 91,407.25 korona. B jelentős és mérleg helyesléssel tudomásul vétetett és Krisztinkovics Vela és dr. Braun Fülöp ügyvédek indítványára az összigazgatásnak köszönet és elismerés szavaztatik. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldették: Chitz Herman és Ruffay Károly. A felügyelő bizottsági tagok. Miután az elnök meg e hónap 20-án dr. Stamberger Ferencz kir. közjegyző jelenlétében nyolcz díjmentes nyerevénykötvényt az „D” osztályból történt kisorsolásnak eredményét kihirdette, berekesztett a közgyűlés-kisorsoltak a következő alapkönyvszámok: 2281 alapkönyvszám özv. Doge Vilmosné, Budapest 3663 alapkönyvszám Fleischer Vilmos, Budapest. 1652 alapkönyvszám Bizson Janos, Mohács. 2896 alapkönyvszám dr. Elekó, Mosony. 5378 alapkönyvszám dr. Traileszkz János, Kisjenő. 60138 alapkönyvszám Kovarik Antal, Komárom. 6196 alapkönyvszám Kulko Stefan, Zágra. 3883 alapkönyvszám Papp Abraham, Szerajevó. Minden kisorsolt alapkönyvszám után a kedvezményezettnek egy 1000-1000 koronáról szóló díjmentes nyerevénykötvényt kiszolgáltatik.

Pénzkölcsönöket betáblázásra, esetleg személy-hitelre is gyorsan kisközöl. Töketörlesztéses kölcsönöket 4.7% - 5.5% (tökekamat) mellett ajánl: **Rácz Béla** bank bizirodája, Debreczen, Hunyadi-u. 19. (volt Kisvárad vasút-utca.) Tízennyolcz pénzintézettel van összeköttetés és miután 7 évig voltam takarékpénztárnál könyvelő, a kölcsön ügyek gyors és biztos elintézésében igen nagy jártassággal bírok. Bőve b magyarázatokkal bárkinek szívesen szolgálak.

A jog és p. ü. bizottság ülése.

(Bizottsági ülés bizottsági tagok nélkül.)

Debreczen város közigazgatásában fötényező a jog és p. ü. bizottság. Ennek a bizottságnak van a legerősebb feladata s a legtöbb dolga. Mikor a bizottság tagjainak a választására kerül a sor, törik magukat a városatyák, hogy ebbe a bizottságba beva-

lasszák őket s mikor már ott vannak, egyik másik kötelességének eleget vélt tenni azzal, hogy öt beválasztották. Pedig hát ez a megtisztelő tagság nehéz kötelezettséggel jár, de ugylátszik ezek az urak erre nem gondolnak, mert ellenkező esetben nem igen eshetik az meg, hogy majdnem 24 tag közül csak három jelenjen meg, — a többi hivatalnok. Elég helytelen s a városra is káros, ha azok az urak, kik ezt a tisztséget elvállalták, nem mennek el az ülésekre.

Ha mástéren való elfoglaltságuk nem engedi, hogy a város ügyeinek intézésében részt vegyenek, mondjanak le, de ha elvállalták tisztséget, feleljenek annak meg lelkiismeretesen.

Pedig elég fontos tárgyai voltak az üléseknek.

Három bizottsági tag — a tisztviselő-kön kívül — érdeklődött csak a fontos dolgok iránt, a többiek távollétükkel tündököltek. De még mintha a hivatalnokai kar is nem venné komolyan kötelességét. A hivatalbéli tagok közül hiányzott a főmérnök, ki úgy látszik, most már onnan is visszavonul, ahol okvetlen meg kellene jelennie. Hiányát ugyan nem igen érezték, de azért feiltunt távolléte.

Ugyanis a gyűlés első tárgya a Dégenfeld-teri árúbódék helyzetének megállapítása volt. A főmérnök ur jóvoltából, ki a husárolókat, ezekből a bódékból kizavarta, sok sátor most üresen áll s hogy a város rá ne fizessen, a főmérnök azt javasolta a tanácsnak, hogy emelje fel a bódék összegét esekély (l) 50 %-kal. A szegény árusokon akarja a főmérnök behozni azt a defizitot, amit az ő jeles főmérnöki politikája a városnak okozott.

A bizottság nem állott azonban kötélnek. Vitatták a dolgot, természetesen, az összes felszólalók a felemelés ellen voltak s végeredményében határozattá emelkedett, hogy a m. évi bérösszeget tartják fenn. Kimondhatta volna egyuttal a bizottság azt is, hogy az üresen álló bódék bérösszeget kamatostól együtt köteles a főmérnök megfizetni. Vagy talán csak tréfa az a felelősség?

A Simonffy-utcai piacztér új árúbódéira vonatkozólag is jeientést tett a mérnöki hivatal. Egyes bódék árát 200, 170, 160, 140 és 120 koronában javasolja megállapítani. A 34 bódé évi ára ilyenképen 7040 koronát tenne ki. A kirakóhelyek évi bérét pedig rőszint 30, részint 20 koronában javasolja megállapítani a főmérnök. A bizottság Varga Karoly javaslatát fogadja el, mely szerint a főmérnök által megszabott árakat 50 százalékkal leszállítani javasolja a bizottság. A kirakó helyek bérét ellenben a főmérnök javaslata szerint fogadja el a bizottság.

Az aszfalt fizetésének kérdése került ezután elő. Három éve vajudik ez az ügy. A magyar aszfaltjárda r. t. szabályrendelet alkotását kéri, melyben megállapítsák, kifizeti az aszfaltot. A bizottság nem tartotta szükségesnek szabályrendelet alkotását.

A tüzoltó testület 25 éves jubileumot ül. A jubileum ünnepeire 3000 korona segélyt kér. A bizottság 500 koronát javasol. (Lóversenyre kidobják az ezreket, de ez a testület talán jobban megérdemelné, hogy ne ilyen mostohan bánjanak el vele.)

A bűnügyi osztály vezetője Végh Gyula javaslatot terjesztett a tanácsshoz, hogy a főútcán a gyalogjárón ne sétálhassanak a dadák gyermekkocsikkal. A ki ezt megszegné, azt megbüntetnék. A bizottság nem tartotta szükségesnek a gyerek kocsik szabályozását.

A tanár kongresszus költségeihez 1000 koronát szavazott meg a bizottság, mire a gyűlés véget ért.

A mi vendégeink.

Nem érdektelen, sőt tanulságos az a névsor, a melyben itt közöljük a mi vendégeink, a Debreczenbe érkezett és elszállásolt magyar kalvinista tanárok névsorát. Ez a névsor a magyar erőnek a bizonyágtétele. Ily magyar neveket, ily magyar embereket, vajon mely testület tud felmutatni. Gyönyörűség átfutni ezen a névsoron, a mi vendégeink névsorán, melyet itt közlünk.

1. dr. Antal Géza theol. tanár Pápa. 2. Apostol Pál gym. tanár Kun Szepl-Miklós. 3. Bagothai Károly főgymn. tanár Szatmár. 4. Bakesy Gergely főgymn. tanár Szatmár. 5. Balogh Peter főgymn. tanár Márton. Sziget. 6. Barcsa József főgymn. tanár Kisujszállás. 7. Barcsa János főgymn. tanár H.-Nánás. 8. Barkász Károly gym. tanár H.-M.-Vásárhely. 9. Barla Jenő főgymn. tanár Kisujszállás. 10. Bartek Lajos főgymn. tanár Halas. 11. Bartha Zsigmond főgymn. tanár N.-Enyed. 12. Bathori Gyula főgymn. tanár Nagy Enyed. 13. Benke István főgymn. tanár Sepső-Szt.-György. 14. Benkő Imre főgymn. tanár Nagy-Körös. 15. Bernáth Lajos főgymn. tanár Halas. 16. dr. Bessenyei Lajos főgymn. tanár Zilah. 17. dr. Biatsy József főgymn. tanár Mezőtur. 18. Bod Károly főgymn. tanár Székelyudvarhely. 19. Bod Sándor főgymn. tanár Szatmár. 20. Bodnar Bertalan főgymn. tanár H.-M.-Vásárhely. 21. Bodnar Imre főgymn. tanár Békés. 22. Bodor István főgymn. igazgató Rimaszombat. 23. Bodrogi János főgymn. tanár Nagy Enyed. 24. Bokor Sándor torna tanár Nagy Enyed. 25. Borsos Ben főgymn. igazgató Szatmár. 26. Borsos István főgymn. tanár Pápa. 27. Borsos Károly főgymn. tanár Mezőtur. 28. dr. Both István főgymn. tanár Zilah. 29. Brassay Károly főgymn. tanár H.-Nánás Bujk. 30. Bela főgymn. tanár Karczag. 31. Butyka Boldizsár főgymn. tanár H.-Böszörmény. 32. Buza János főgymn. tanár Sárospatak. 33. Csataj Endre főgymn. tanár Kisujszállás. 34. Csizmadia Lajos theol. tanár Pápa. 35. Csűrös István főgymn. tanár Budapest. 36. Darabanth Guszt. és neje főgymn. tanár Márton-Sziget. 37. Deak Géza főgymn. tanár Pápa. 38. Demjén Zoltán főgymn. tanár M.-Sziget. 39. Demeter István főgymn. tanár H.-M.-Vásárhely. 40. Dekáni Árpád főgymn. tanár Halas. 41. Dobai Sándor főgymn. tanár Zilah. 42. Dobay Sándor főgymn. igazgató M.-Sziget. 43. Dobay Sándor főgymn. tanár neje M. Sziget. 44. Dr. Erdélyi Lajos főgymn. tanár Budapest. 45. Dr. Erney István főgymn. tanár H.-M.-Vásárhely. 46. Faragó Bálint neje és leánya főgymn. igazgató. Mezőtur. 47. Farkas József theol. tanár Budapest. 48. Farkas Kálmán főgymn. tanár Kecskemét. 49. Farkas Lajos főgymn. tanár H.-M.-Vásárhely. 50. Dr. Farnos Dezső főgymn. tanár Nagy-Enyed. 51. Fazekas Ferenc főgymn. tanár Kecskemét. 52. Fazekas Gyula főgymnáziumi tanár Karczag. 53. Fejes Aron főgymn. tanár Székelyudvarhely. 54. Fogarasi Béla főgymn. igazg. N.-Enyed. 55. Futó Mihály főgymn. igazg. H.-M.-Vásárhely. 56. Garzó György főgymn. tanár Karczag. 57. dr. Gergely György anyjával jogok. tanár M.-Sziget. 58. Glass Ferenc főgymn. tanár M.-Sziget. 59. Győri Gyula főgymn. tanár Pápa. 60. Hajdu József főgymn. tanár Kecskemét. 61. Hamar István és neje theol. tanár Budapest. 62. dr. Hantz Jenő főgymn. tanár Szatmár. 63. Halmagyi Antal főgymn. tanár N.-Enyed. 64. Hegedűs Zsigmond tanítókép. tan. N. Enyed. 65. Horváth Ferenc gym. igazgató Karczag. 66. dr. Horváth József theol. tanár Pápa. 67. Horváth József főgymn. tanár N.-Körös. 68. dr. Imre Sándor főgymn. tanár Kolozsvár. 69. Ivánka Zoltán főgymn. tanár H.-M.-Vásárhely. 70. Jakobinyi Péter főgymn. tanár M.-Sziget. 71. Jókai Lajos gym. tanár H. Nánás. 72. Kiss Ernő főgymn. tanár Pápa. 73. Karácson Béla főgymn. tanár Kisujszállás. 74. Katona Mihály főgymn. igazg. Kecskemét. 75. Kelemen Ferenc főgymn. tanár M.-Sziget. 77. Kerekes Ernő főgymn. tanár Zilah. 78. Kincs Gyula főgymn. igazg. Zilah. 79. Kiss György János helyettes tanár N.-Enyed. 80. dr. Kapossy Luezián főgymn. tanár Pápa. 81. Kiss Tamás főgymn. tan. M.-Sziget. 82. Kovács Dezső főgymn. tan. Kolozsvár. 83. Kovács Ferenc főgymn. tan. Zilah. 84. Kozma Sándor nyug. főgymn. tanár H.-Böszörmény. 85. Köblös Samu főgymn. tanár H.-Böszörmény. 86. Körber Tivadar főgymn. tanár Békés. 87. dr. Körös Endre főgymn. tanár Pápa. 88. dr. Kun Béla jogok. tanár M.-Sziget. 89. Lányi Lajos főgymn. tanár Mezőtur. 90. Lázár István főgymn. tanár. N. Enyed. 91. Lencz Géza lelkész Tépe. 92. Makay István főgymn. tanár Pápa. 93. Marusás Dániel gym. tanár H.-Böszörmény. 94. Marschalkó Gusztáv gym. tanár H.-Böszörmény. 95. Matolcsy István és neje főgymn. tanár Csurgó. 96. Mark Imre gym. tanár H.-Nánás. 97. Matray Lajos főgymn. tanár Szatmár. 98. dr. Mentovics Ferenc főgymn. tanár N.-Körös. 99. dr. Mészáros Ferenc főgymn. tanár Szatmár. 100. dr. Mitrovics Gyula főgymn. tanár Sárospatak. 101. Molnár József főgymn. tanár Miskolc. 102. Molnár Károly és neje főgymn. tanár N.-Enyed. 103. Marton Lajos főgymn. tanár Budapest. 104. Nagy Elek gym. igazgató H.-Nánás. 105. Nagy Lajos tankép. igazgató N. Enyed. 106. Nagy Sándor főgymn. tan. Zilah. 107. Némethi István theol. tanár Pápa. 108. dr. Nemes Félix gym. tanár H.-Nánás. 109. Ozsvath Elemér főgymn. tanár Szatmár. 110. Osváth Ferenc főgymn. igazg. Békés. 111. Olasz József főgymn. tanár N.-Körös. 112. dr. Pallagi Gyula főgymn. igazg. Kisujszállás. 113. Papp János és neje gym. tanár Karczag. 114. Pálkay Imre gym. tanár K.-Szentmiklós. 115. Peter Károly gym. igazg. H.-Böszörmény. 116. Poly József theol. tanár Kolozsvár. 117. Radácsi György theol. tanár Sárospatak. 118. Rácz Kálmán főgymn. tanár Pápa. 119. dr. Rácz Lajos főgymn. tanár Sárospatak. 120. Rábold Gusztáv. gym. tanár H.-Böszörmény. 121. Regézy Sándor főgymn. tanár Szatmár. 122. Sarudy Gy. gym. tanár Pápa. 123. dr. Sáriinger János főgymn. tanár Kisujszállás. 124. dr. Sarkány Lajos főgymn. igazg. Kolozsvár. 125. Seprődi János főgymn. tanár Kolozsvár. 126. Simon Géza főgymn. tanár M.-Sziget. 126. Soós József főgymn. tanár Kisujszállás. 128. Süködi Gyula főgymn. tanár H.-M.-Vásárhely. 129. dr. Szabó Aladár theol. igazgató Budapest. 130. Szabó Gy. Iván főgymn. tanár Halas. 131. Szabó Károly főgymn. tanár. Kisujszállás. 134. dr. Székely György és neje böles. ak. tan. Sárospatak. 133. Szalay Gyula főgymn. tan. N.-Körös. 134. Szalontay Sándor főgymn. tanár Kecskemét. 135. Szatmáry Sándor főgymn. igazgató Halas. 136. Szeremley Barna főgymn. tanár Kisujszállás. 137. dr. Szabó Sándor jogok. tanár Sárospatak. 138. Székely József és neje gym. tanár Karczag. 139. Székely Ödön főgymn. tanár N.-Enyed. 150. Szóts Farkas theol. tanár Budapest. 141. Tankó Béla főgymn. tanár Szászváros. 143. Telegdy Bertalan főgymn. tanár M.-Sziget. 134. Tóth Benő főgymn. tanár Miskolc. 144. Thury Etele theol. tanár Pápa. 145. dr. Tüdös István theol. tanár Sárospatak. 146. Varga József tantk. tanár N.-Körös. 147. Váci József gym. tanár H.-Nánás. 148. Váró Ferenc főgymn. tanár N.-Enyed. 149. Veress Béla főgymn. tanár Kisujszállás. 150. Veres Gábor zene. tanár N.-Enyed. 151. Zayzon János főgymn. tanár N.-Enyed. 152. Zoványi Jenő theol. tanár Sárospatak. 153. Batori Gábor főgymn. tanár Halas. 154. Vass Á. tanár Halas.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Szerda: Mükedvelők hangversenye. — Bérletszűnet.

Csütörtök: A kornevillei harangok. Operette 3 felvonásban. Szirmay Olga és Békeffy Lajos első fellepte. Berlet „B”.

Péntek: A kaméliás hölgy. Szinmű 4 felvonásban. Groó Valéria és Nagy Sándor első föllépte. Berlet „C”.

Szombat: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban. Nógrádi Albert első fellepte. Berlet „A”.

Egy görbe nap.

(Be mutatató előadás.)

A népszínház egyik nem sok sikert ért darabját hozta színre a tarsulat vasarnap este. Nem sok gyönyörűségük volt benne, habár a színészek buzgalmat, amit erre a sületlenségre pazaroltak, ketség kívül méltányolni kell. Mikor a darab készülöben volt már akkor tudni lehetett, hogy abból nem lesz mirevaló darab. Előbb voltak meg az alakok, amihez csak mártást kellett csinálni szinpad alakjában. Ketségtelen, hogy sok ügyesség kellett ahhoz, hogy ezt a rakás elcziplabeli figurát egy darabban összehozták, de ezen a kis szinpad ügyességen kívül egyéb nincs is benne, ami említést érdemelne. Nehány nótá, néhány pesti helyi vice, no meg a „kis bögre”. Hogy kinek az érdeme volt ez az utóbbi, nem tudjuk, hanem igen ajánljuk, hogy azt többé bele ne énekeljék a többi sületlenség köre. Pesti zengerájban, vagy annak a színvonalára leszállott színházban megjárja ez ilyesmi de nem a debreczeni színházban, mely nem szokott hozzá az efféle hanghoz. A mi közönségünk türelmes, jó izlése irtózik a botránytól, hanem egyszer a sarkára talál állani és úgy kipisszagi az ilyen durvaságot amilyen püsszegésben meg nem volt része a debreczeni színháznak.

A színészek játékát illetöleg el kell ösmernünk hogy minden töle telhető megtettek. Sanyaró Vendel, Mokány Bercei, Krax ellhuber, Wevreshegy maszkjai pompások voltak, kedves volt a Juczi szobaleány is, csupán azt kell megjegyeznünk, hogy kissé több figyelemmel legyen kreálója a közönségre is.

(—s—c)

Délutáni előadások.

Az ünnepi délutáni előadások zsufozt ház előtt kerültek színre. Első nap délutánján II. Rákóczy Fereacz fogsága, hétfőn Gárdonyi nagyszerű népszinműve, a Bor mulattatta a közönséget. A Bor előadásán ovacziót rendeztek egy kis művész gyermeknek, az öt éves Bartha Rózsikának, ki Laczikát játszotta. Diszes virágállványt s öt darab 10 koronás arannyal bélelt öt pecsétes levelet kapott az ügyes, kedves kis gyermek, kibén már most megvan a kiváló tehetség, mely őt a szinpad jövő nagy művésznőjévé emelni fogja. Az előadás — több új szereposztással — kifogástalan volt.

Omikron.

Vasgyáros.

Tóth Ilonka és Berlányi Vanda bemutatkozása

Alig van az országban drámai szende, ki ha először lép fel vidéki szinpadon, nem a Vasgyáros Claire szerepében mutatkoznék be. Fáy Flóra is ebben lépett fel először Debreczenben s most utódja, Tóth Ilonka is ebben a szerepben mutatkozott be. Hálás szcrep is ez s a drámai szende, ha jó, eb-

ben mutathatja meg mit tud, milyen tehetség. Komjáthy társulatának új drámai szendeje, Tóth Ilonka külső megjelenésre tetesztős, szép színpadi alak, egyike a vidék tehetséges drámai szendeinek, de még sokat kell tanulnia. Organuma elég kedvező, de nincs meg a kellő modulációja. Játéka, ahol az indulatokat kell kifejezésre juttatni, teljesen érvényesül, de ha már nem az indulat, a hév dominálja játékát, akkor gyenge, helyesebben hiányzik játékból a közvetlenség. Megnyugtatóan szolgáljon neki az, hogy elődjének is voltak hibái s ő is úgy kiforhatja, fejlesztheti tehetségét, mint Fáy. A másik bemutatkozó Berlányi Vanda kis szerepben, Susanneban lépett fel. Naivája a társulatnak, kedves jelenség, ki szerepkörét — tegnapi játéka után ítélve — megfelelően, megelégedésre fogja betölteni. A közönség rokonszenvesen fogadta mindkét új tagot s felvonások végén több ízben lámpák elé is hívta. Omikron.

Nyílttér.*

Benkivüli elfoglaltságom (halálkozás, vidéki ut, stb.) ez ideig megakadályozott abban, hogy a „több bádógos mester”-nek, bár rövid választ is adhassak.

Mióta szülővárosomban a Preiser S. ur bádógos üzletét és műhelyét átvettem, minden tehetségemet odairányoztam, hogy iparagamat tökéletesítssem, műhelyemet mentül jobban berendezhessem. E törekvésemet olyan siker koronázta, hogy ma már — hála Istennek — a díszmunkákat is előállíthatom házi- és üzleti célra, mert a többiek minden effajta munkát Pestről, Bécsből, szóval messzire kénytelenek hozatni s a többletet a közönséggel fizetetik meg.

Igy aztán természetes, hogy árak tekintetében a „több bádógos mester” közüleg egyik sem versenyezhetett velem, de ez is természetes, hogy e törekvésemben minden eszközzel megakadályozni igyekeztek. E célra legutóbb a „kartelli”-kötést akarták fölhasználni, a mely míg közöttünk teljesen gátal volt a szabadversenynék, mely nélkül pedig iparag nem fejlődhetik, másfelől az árak szigorú megszabása a közönség kihasználására vezet.

Ilyen elvek és szempontok miatt nem helyesebben a kartellkötést, nem állottam be, a minthogy a már állítottam megkötött kartellben a bádógos mesterek jó része nem is vesz részt. Tiszta és kizárólag ez az oka az ellenem intézett támadásoknak, melyek nem valami dicséretes indokból származtak, hanem éppen abból a „kenyeririgységből”, mely által olyan találya érezik magukat, hogy rögtön tiltakoznak is ellene, de aztán haladéktalanul ki is kúrtolják, hogy hamar megkötötték a kartellit.

Munkámért mindenkor felelek a zók előtt, a kikkel szemben felelősséggel tartozom, a közöttünk levő különbségek elbírálására szakértők ből álló semleges bizottságot a

* E rovatban közöltékért ne a vállal felelősséget a Szerkesztőség.

ság itélkezését is örömmel fogadom, de ez ügyben a további vitatkozást a magam részéről teljesen befejezettnek tekintem ki.

Debreczen 1902. április 2.

Tisztelettel
Kerékgyártó Sándor
bádógos mester.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Móríc Pál.**

Az öreg Lőrinc izlésesen rendezett el mindent. Pirosított a hónapok reték. Illatozott a kappan pecsenye, no meg a kövér liba sült. Mi a pompás marhahúst vagdaltuk fel. A kolbaszos káposztáról sem feledkeztünk meg. Még ehhez fogható lakomát nem találtunk a mi szobánkban.

Most már a vén sirásó és a Czebede kopogása is felhallatszott a lépcsőről. Goulden apóval elébök siettem. Utóbbi megölelte Czebedét, mondván:

— Ó, csakhogy láthatlak; de mennyire is örvendek! Jól tudom, hogy micsoda jó pajtása voltál Józsefnek, hogy még a legnagyobb veszedelem idején sem hagytad el.

Az öreg sirásóval is kezet fogott. Az öreghez is volt néhány biztató szava.

— Czebede apó is büszke lehet rá, hogy ilyen derekember a fia.

Eközben Katiczám is előlépett a hátlunk mögöl. Ez így szólt Czebedéhez:

— Ó, tudom, hogy Józsi nem haragszik meg érte, ha kegyelmedet megcsókolom... Hisz kegyelmed volt az, a ki midőn Józsi földre rogyott, ölbe fogta és úgy igyekezett menteni Hanau felé... Mintha csak az édes testvérbátyám volna, olyba nézem én kegyelmedet.

Czebede elhalványodott midőn viszonozta Katiczám csókját. Hallgatva léptünk a szobába. Elöl Katicza, aztán Czebede és én, majd utánunk Goulden apó és a vén sirásó. Gredi néném, ki az asztal mellett rendezkedett, harsányan köszöntötte a vendégeket.

— Isten hozta kegyelmeidet! Isten hozta! A kik a balsorban jők voltak, ime ismét találkozunk az örömben is. Az Ur tekintete örökölk széles világ fölött.

Megcsókolta Czebedét, Czebede mosolygva köszöntötte a nénit.

— No lám micsoda friss, micsoda áldott jó ma is a néni. Mindig felvidulok, ha kelmeidet látom.

Goulden apó is egész neki vidulva szorgoskodott.

— Kelmed Czebede atyus oda üljön az asztalfőre, jó magam mellé. Ti pedig Józsi és Katioza egymás mellé Czebedével szembe és kelmed Gredi asszony az asztal végére, hogy mindnyájunkat szemmel kísérhessen!

Helyet foglaltunk, Czebede kacsintott a szemével, mintha csak azt mondta volna:

— Ó vajha Hanaunál csak egy kis porciót élvezhettünk volna ezekből a gazdag étel-

lekből, tudom, nem rogytunk volna le az utporába.

Az örömtől és jó étvágytól felderült az arcunk. Goulden apó méltóságosan osztotta szét a levest a nagy ezüst kanállal. Elsőbb a vén sirásó tányérát szedte tele, a ki ezen megtiszteltetés fölött elértékényült, aztán a katonának, majd Katiczának, Gredi nénémnek, nekem és végül magának osztott a párolgó levesből. Ünnepi hangulatban fogtunk az ebédhez.

Czebede boldogan, elégedetten tekintgetett reám. Az első palack borból színlőtöltöttük a poharakat. Ez ugyan rendező, de igen jó bor volt. De még ennél jobb fajta boraink is voltak, ezeknek poharzására hagytuk az áldomásokat is —, a jó darab marhahus mindnyájunknak izlett. A vén sirásó dicsérelőleg szólt közbe.

— Ez már valóban jó... igen jó marhahus.

A kappan nem kevésbe izlett az öreg urnak. Csak akkor láttam, hogy micsoda okos, kedves kis nőcske az en Katiczám, midőn az öreg szava után így szólt:

— Elhibeti Czebede ur, hogy az öreg Margit nagyanyót is meghívtuk volna, kit olykor olykor magam is megszoktam látogatni, csak oly öreg ne volna, hogy legalább volna jártányi ereje. És ugye nem haragszik meg érte, ha most nagyanyónak viszek néhány falat harapnivalót, no meg egy jó pohár bort is, hogy igyon az unokája egészségére?!

— Épp magam is arra gondoltam, helyeselte Czebede apó.

Goulden apó könnybe borultan tekintett Katiczara és midőn ez én kis kedvesem felállott és egyetmást csomagolt az öreg anyó részére, megcsókolta Katiczát. Édes kedves leányának nevezte.

Midőn pedig Katiczám az üveg borral és a válogatott falatokkal megrakott tállal távozott, Czebede felem fordult, mondván:

— Józsi! a kis hugom nemsokára feleségod lesz, hát becsüld is meg. Az igazi boldogságot érdemli az ilyen teremtés; mst nemcsak szende leányka, nemsak szerelemreméltó kedves női lény, hanem a tiszteletrre is érdemes, mivel oly okos, oly áldott szívű. Most is ime hogy eltalálta atyus s az én gondolatunkat. Nemeslelkével hogy megérezte, hogy mennyivel inkább jobban izlik nekünk is minden falat, ha abból a nagyanyó is részesül. Valóban mondom, hogy mint édes testvéremet, ugy szeretem ezt a kedves leányt.

(Folyt. köv.)

Olcsóbb mint bárhol

1 kilo

Lemez konyhaedény 65 kr.

és ugyszinte mindenféle **konyhafelszerelések** legolcsóbban kaphatók

Pásztor Gyula és Társa

vasúzetében, Csapó-u. bankház

Neuländer férfi szabó franczia és angol szövetei a tavaszi és nyári idényre megérkeztek,

melynek szives megtekintésére tisztelettel meghívja a t. közönséget

DEBRECZEN, Biedermann palota.

Antal Vincze

férfi szabó üzlete

Debreczen, Simonffy utca 1. sz.

Van szerencsém az igen tisztelt megrendelőim és a nagyközönség becses figyelmét felhívni, hogy úgy a tavaszi mint nyári

szöveitem

a legszebb kivitelben és nagy választékban megérkeztek, azokat igen szolid árban a legújabb divat szerint készítem. Magyar ruhák bármily kivitelben. — A midőn ezeket nagy becsü tudomására hozni szerencsém van, szöveitem meglekintését szíves figyelmökbe ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

Antal Vincze férfi szabó.

2 frittól feljebb ölenként kaphatók 160 üles

házhelyek

a Csapó utca végén, részletfizetésre. Felvilágosítás nyerhető: **Fejér Ferencz** ügyvéd irodájában a város bérházában.

Seabury & Johnson-féle

BENSON-TAPASZ

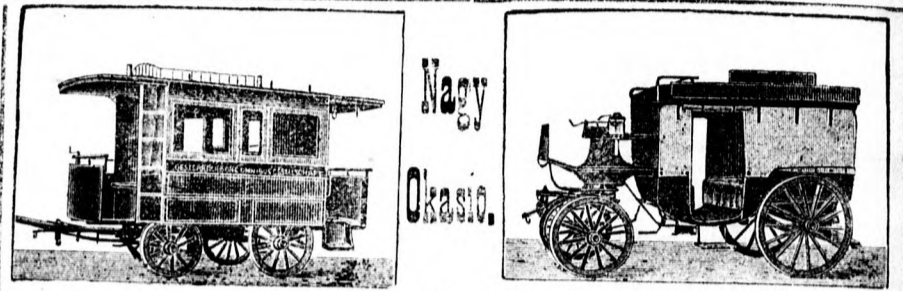
a leghatásosabb szer köszvény, csusz, derékfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés és mindenféle meghűléseknel.

Ovakodjunk csekélyebb értékű utánzatoktól.

Kapható minden gyógyszerárban.

Fitos Ferencz gyógyszerert. N.-Károly,
Louis Ritz & Co. Hamburg.

Alapítva 1875. **SCHVARCZ VILMOS** Több éremmel kitüntetve
cs. és kir. udv. butorgyáros
DEBRECZEN.
Üzlethelyiség saját ház **Piacz-utca 71.**
Gyárhelyiség saját ház **Szálka-utca 5.**

A felszámolás alatt álló

ausztriai omnibusz-társaságtól
nagymennyiségű

OMNIBUSZ

minden áron eladatik.

Felvilágosítást nyújt: Inspector KALLBERG, Wien, XVIII/3 Gschwandnerg 14.

SZABADOS és ROSSI
vizvezeték és világítási vállalat
DEBRECZEN
Piacz-utca 58.
Légszesz és vízvezetékek
CLOSETEK
és csatornázások,
SZIVATTYUK
Fürdőberendezések
és Gőzfürdők
stb. berendezésére.
Kőgyagcsövek raktáron.

Tavaszi újdonságok.

Remek választékban megérkeztek

Tavaszi kabátok, Angol Gallérok
Félpaletok, Leánykabátkák,
Diszitett női kalapok, Selyem Blousok,
Napernyők, Gyermekruhák

RÓZSA LAJOS megnagyobbított női felöltő áruházában.

Minden darabon a legolcsóbb szabott ár van feltüntetve. Tulfizetés ki van zárva.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.